

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/46/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204459
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113204459.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a členov senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kotríková, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 8C/61/2013-34 zo dňa 12.12.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu, (ktorou sa domáhal zaplatenia náhrady škody vo výške 175,- Eur a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 442,56 Eur majúcej vzniknúť žalobcovi nesprávnym postupom Okresného súdu Senica (ďalej tiež exekučný súd), pretože tento nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote 30 dní od doručenia návrhu) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i § 44 ods. 6, § 238 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. v znení účinnom ku dňu rozhodovania o zmene exekútora. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Súd pritom vychádzal zo skutkového stavu zisteného z pripojeného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 4Er/169/2004 s tým, že súd v danej veci poveril exekútora vykonaním exekúcie poverením zo dňa 2.1.2007. Žalobca ako oprávnený podaním doručeným súdu dňa 22.11.2010 navrhol zmenu súdneho exekútora. Výzvou zo dňa 6.12.2010 exekučný súd vyzval oprávneného, aby vyčíslil trovy konania a vyjadril sa k navrhovanej zmene exekútora, exekútor dňa 2.2.2011 vyjadril súhlas s návrhom a vyčíslil trovy. Okresný súd Senica uznesením zo dňa 1.8.2011 žiadosti oprávneného na zmenu súdneho exekútora vyhovel.

Vecne súd argumentoval tým, že nárok žalobcu je neopodstatnený s ohľadom na znenie intertemporálneho ust. § 238 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku na predmetné konanie, ktoré začalo v roku 2004 sa vzťahovala právna úprava platná do 31.8.2005, ktorá neustanovovala zákonnú lehotu pre exekučný súd na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora. Navyiac ohľadne prípadného prietahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prietahy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd SR, či Európsky súd pre ľudské práva. Okrem toho k rozhodnutiu

o zmene exekútora sú potrebné podklady od pôvodného exekútora a bez potrebných podkladov nie je možné včas rozhodnúť. V rámci exekučného konania má súd právo predkladať dôkazy a po ich doručení bolo v danej veci aj rozhodnuté. Rozhodnutie o zmene súdneho exekútora pritom nijako vzťahy medzi účastníkmi konania nemení a jeho vplyv na priebeh konania nebol preukázaný. V danej veci teda nemožno konštatovať, že nebola dodržaná zákonná lehota na vydanie rozhodnutia, keďže v čase podania návrhu na súd zákon takúto lehotu neurčoval. Žalobca sa pritom nijako skoršieho rozhodnutia nedomáhal. Pokiaľ v žalobe uvádza urgencie a žiadosti o poskytnutie informácie o stave konania, v predmetnom exekučnom spise sa žiadne takéto podania nenachádzajú. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že by počas tejto doby bol v neistote a hrozila mu akákoľvek škoda. Rovnako nepreukázal, že doba od doručenia žiadosti o zmenu súdneho exekútora do rozhodnutia súdu o nej viedla k strate jeho legitímnych očakávaní a vyvoláva riziko ohrozujúce konečné vymoženie pohľadávky, pretože v mnohých iných exekučných konaniach žalobcu ako oprávneného bola spochybnená právomoc rozhodcovského súdu, resp. materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. V zmysle judikatúry Ústavného súdu SR nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. S poukazom na konkrétne okolnosti daného prípadu sa podľa prvostupňového súdu postup Okresného súdu Senica nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy vzhľadom na objektívne dôvody. Navyiac aj po podaní návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora pôvodný exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky. V postupe Okresného súdu Senica teda neboli zistené žiadne pochybenia, súd konal riadne a bez prieťahov a preto možno konštatovať, že sa nedopustil nesprávneho úradného postupu. Keďže potom absentuje prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, súd návrh žalobcu považoval za neopodstatnený.

Pokiaľ ide o uplatnený nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, súd poukázal na to, že žalobca napriek márnemu poučeníu podľa § 120 ods. 4 O.s.p. žiadnym spôsobom nepreukázal ich vznik. Žalobcovi sa teda nepodarilo vôbec preukázať, že by mu v súvislosti s postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek majetková škoda, či ujma. Nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu škody. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu nákladov spojených so správou a udržateľnosťou pohľadávky bez toho, aby ich bližšie špecifikoval, avšak nutnosť spravovať pohľadávku zapríčinil povinný tým, že nesplnil svoj dlh a oprávnený musel prikrčiť k vymáhaniu formou exekúcie. Znamená to, že vznik nákladov žalobcu na správu a udržateľnosť pohľadávky nie je v príčinnej súvislosti s postupom exekučného súdu. Žalobca svoje tvrdenie o vzniku majetkovej škody v žalobe všeobecne popísané nijako nezdokladoval. V časti náhrady nemajetkovej ujmy súd dospel k záveru, že v danej veci by stačilo iba prípadné konštatovanie porušenia práva a nie sú dané dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Samotné vedenie exekučného konania bez ohľadu na jeho dĺžku nie je objektívnou prekážkou na udržiavanie kontaktu oprávneného, resp. exekútora, s povinným a nie je ani dôvodom k vzniku insolventnosti povinného, pretože spravidla dôvodom neplnenia dlhu povinného je jeho insolventnosť ešte v čase pred rozhodnutím v základnom konaní. Tieto všeobecne známe riziká sú i rizikom každého podnikateľského subjektu. Nepochybne žalobcovi musela byť všeobecne známe vzhľadom na predmet jeho podnikania (poskytovanie úverov z vlastných zdrojov), a to ešte pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie, rozhodovacia prax všeobecných súdov v danej problematike rozhodcovských rozsudkov. Preto, ak by aj žalobcovi vznikla majetková škoda a nemajetková ujma, nebola preukázaná súvislosť ich vzniku s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci. V konaní žalovaná vzniesla námietku premlčania, ak došlo k uplynutiu 30-dňovej lehoty od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23.4.2009. O takýto prípad v prejednávanej veci nešlo, nakoľko žiadosť súdneho exekútora o zmenu exekútora bola súdu doručená dňa 22.11.2011, a preto sa súd vznesenou námietkou premlčania nezaoberal. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., úspešnej žalovanej však náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila a nepreukázala, že jej trov konania vznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) a f) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa

súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol návrh na znalecké dokazovanie, čím znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku, na čo súd nemal udržateľné dôvody. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé a vyčerpávajúce písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

Primárne je zo strany odvolacieho súdu potrebné poukázať na zodpovednosť žalobcu za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O.s.p.). V tejto súvislosti je zjavné, že (nepochybne z dôvodu predkladania enormného množstva typových podaní žalobcom na súdy), že (hmotno-právne) odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. V odvolaní žalobcu niet jedinej zmienky (tobôž protiargumentácie) vo vzťahu k argumentácii okresného súdu obsiahnutej v napadnutom rozhodnutí, že pri rozhodovaní exekučného súdu v danej exekučnej veci, z ktorej si uplatňuje svoj nárok žalobca žalobou v tomto súdnom konaní na zmenu súdneho exekútora zákonná lehota 30 dní na rozhodnutie súdu o návrhu neexistovala a súd konal priebežne. Žalobca teda v konaní predovšetkým nepreukázal naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, a to nesprávny úradný postup. Odvolací súd pritom nie je oprávnený preskúmať prvostupňové rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok.

Napriek tomu odvolací súd zhodne s prvostupňovým uzatvára, že z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že v čase predmetného konania Okresného súdu Senica, začatého dňa 10.6.2004 podaním žiadosti o udelenie poverenia oprávneným súdnemu exekútorovi, zákonná lehota 30 dní na rozhodnutie o zmene exekútora neplatila a teda zákon vydanie rozhodnutia o žiadosti oprávneného o zmenu

exekútora žiadnou lehotou nelimitoval. Lehota 30 dní bola zavedená až v ust. § 44 ods. 7 zákonom č. 341/2005 Z.z. s účinnosťou od 01.09.2005, pričom v zmysle prechodných ustanovení § 238 ods. 1 konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005. Vzhľadom na to je potom potrebné uzavrieť, že Okresný súd Senica v predmetnej veci rozhodnutím o žiadosti oprávneného o zmenu exekútora po lehote 30 dní neporušil žiadne zákonné ustanovenie.

Pri rozhodovaní o predmetnej žiadosti oprávneného o zmenu exekútora je potrebné poukázať na to, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prieťahov už bolo rozhodnuté oprávneným orgánom. V dotknutej veci neboli žiadnym z príslušných orgánov konštatované prieťahy v konaní (napríklad v dôsledku sťažnosti žalobcu na prieťahy, v dôsledku žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, v dôsledku rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní sudcu, prípade rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, v ktorých by bolo konštatované, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov), pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je orgánom kompetentným pre vyslovenie takéhoto záveru. Ako na to poukazuje dôvodová správa k novele § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinnej od 1.1.2013, pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR jeho postup by mal byť preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní sú oprávnené iba zákonom zmocnené orgány. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že zákonodarca možnosť súdu vychádzať len z takýchto podkladov v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, výslovne zakotvil v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. až s účinnosťou od 1.1.2013.

Ako odvolací súd už vyššie konštatoval, základné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne. Keďže potom podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok navrhovateľa, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a ani vznik škody, resp. ujmy. Vzhľadom na to už potom nie je potrebné a bolo by nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania skúmať existenciu škody a nemajetkovej ujmy, ako aj ich rozsah. Tiež by bolo nadbytočným i nedôvodným vysporiadávať sa s ďalšou odvolacou argumentáciou žalobcu (i nesúladnou s argumentáciou prvostupňového súdu), ktorá je vzhľadom na vyššie uvedené už irelevantná a nespôsobilá zvrátiť výsledok konania.

S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd s použitím § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok, včítane správneho výroku o náhrade trov konania, (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ich náhradu návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.